

Exchange rate policies that sharply overvalued the Gambian Dalasi have also contributed to financial strains and balance of payments imbalances. Central Bank official foreign reserves have declined significantly, with the periodic imposition of currency controls since 2013, and overvaluation (against the US dollar) of as high as 30% over pre-peg, market-determined rates. The lifting of currency controls in January 2016 should facilitate a rebuilding of reserves over time, but there are other administrative controls in place that could pose ongoing challenges, including shipment controls on US dollars, British pounds sterling, and euros.

The key long-term development challenges facing The Gambia are related to its undiversified economy, small internal market, limited access to resources, lack of skills necessary to build effective institutions, high population growth, lack of private sector job creation, and high rate of outmigration [3].

A combination of slow economic growth, limited employment prospects, political instability and food insecurity has driven a dramatic increase in emigration. Gambians are now Europe's second-largest diaspora as a share of the home-country population. The implications are mixed for fragility and resilience. While the loss of skilled labor has long slowed the country's economic development, remittance income is an increasingly crucial component of household consumption. Emigration has also alleviated pressure on the labor market and eased the rising social discontent caused by the deteriorating economic situation.

References:

1. OEC. Gambia. Retrieved from <https://atlas.media.mit.edu/en/profile/country/gmb/>
2. Gambia, The Economy Profile 2018. Retrieved from https://www.indexmundi.com/the_gambia/economy_profile.html
3. The World Bank In The Gambia. Retrieved from <http://www.worldbank.org/en/country/gambia/overview>

Scientific supervisor: Ph.D., assistant professor Nataliia Andrusiak

РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА РИЗИКІВ МІЖНАРОДНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

С. П. Євтушенко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

При міжнародному інвестуванні виникають певні ризики котрі аналогічні тим, що виникають всередині країни, але мають ряд додаткових факторів впливу пов'язаних з інвестуванням на міжнародному рівні. Також потенційний інвестор має велику кількість альтернативних варіантів (країн), котрі необхідно порівнювати на предмет ризиків та перспектив для прийняття найефективнішого рішення.

Метою даного дослідження є опис рейтингового методу оцінювання ризиків міжнародного інвестування, огляд рейтингів від найвпливовіших організацій та основні індекси і методики за якими вони складаються.

У сфері міжнародних фінансово-економічних відносин ризик міжнародного інвестування можна визначити як можливість фінансових втрат при здійсненні ділових операцій, які прямо чи непрямо пов'язані з міжнародною діяльністю та трансграничним переміщенням грошових засобів. Даний ризик визначається поточними та перспективними фінансовими чи економічними показниками країни, ступенем їх впливу на можливості клієнтів або контрагентів відповідати за власними зовнішніми зобов'язаннями [1].

Існує багато методів визначення ризиків міжнародного інвестування, але найширше використовуються рейтингові методи оцінювання ризиків, котрі можуть

представлятися у балах, рангах та оцінках. Результат розташування країни у рейтингу є дуже вагомими для інвесторів, оскільки рейтинги дають змогу оцінити загальне положення об'єкту інвестування (в даному випадку країни).

Існує велика кількість організацій, що здійснюють дослідження ризиків країн та їх ранжування, які поділяють на: міжнародні організації (ООН, МВФ, Світовий банк, тощо), науково-дослідні організації, рейтингові та інформаційні агентства [2].

Серед найвпливовіших організацій варто назвати таких грантів світового рейтингового бізнесу, як Moody's, Standard&Poog's і Fitch IBCA [3]. Базовими для упорядкування рейтингового списку від цих агентств є такі фінансові індикатори як ліквідність та кредитоспроможність. Також береться до уваги політичний чинник. Основною характеристикою за якою рейтинги цих агентств користуються популярністю у міжнародних інвесторів є оперативність. В більшості випадків публікації міжнародних рейтингів позбавлені цієї оперативності і вони мають певну затримку, тобто лаг між часом публікації рейтингу та періодом часу за який беруться данні.

Для загальної оцінки ризиків та перспектив інвестування у економіку країни найчастіше використовують глобальний індекс конкурентоспроможності, який публікується Всесвітнім економічним форумом (ВЕФ).

До глобального індексу конкурентоспроможності входять три субіндекси і 12 складових: суспільно-політичні інститути, інфраструктура, макроекономічна стабільність, охорона здоров'я і початкова освіта, вища і професійна освіта, ефективність товарних ринків, ефективність ринку праці, розвиненість фінансового ринку, технологічна готовність, розмір ринку, стан (розвиненість) приватного сектору та інновації.

України у глобальному рейтингу конкурентоспроможності за 2017 рік знаходиться на 81 позиції з 137 країн. Очолили рейтинг відповідно Швейцарія, США та Сінгапур. Згідно з даними дослідження, Україна погіршила свої позиції у 4 з 12 основних показників. Найбільше втрачено за складовою «Ефективність ринку праці». Також, Україна зазнала втрат за оцінкою інноваційної складової індексу, інфраструктурної та за складовою, що характеризує вищу освіту та професійну підготовку [4].

Також відомим є рейтинг за індексом економічної свободи, який публікує американський інститут «TheHeritageFoundation» та газета «TheWallStreetJournal». Експерти цього інституту стверджують про існування прямого зв'язку між свободою економіки та успішністю її розвитку. Під «економічною свободою» розуміють ступінь державного втручання у виробництво, розподіл та споживання товарів і послуг.

Методика розрахунку індексу економічної свободи полягає у визначенні середнього арифметичного десяти показників, до яких входять: свобода ведення бізнесу, торгівлі, інвестицій, фінансового сектору, праці, монетарна та фіскальна свободи, гарантії прав власності, розмір бюрократичного апарату, захист від корупції. Залежно від величини показника країни поділяються на п'ять груп: «вільні», «переважно вільні», «помірно вільні», «переважно невільні» і «невільні» [2].

У рейтингу економічної свободи Україна займає 150 місце серед 186 країн і останнє місце серед країн Європи [5].

Отже, в загальному можна сказати, що міжнародні рейтинги є ефективними інструментами оцінювання інвестиційного клімату країн та за місцем у рейтингу формується певний «імідж» країни. Український «імідж» на даний момент не є привабливим, особливо у сфері економічної свободи, що вказує на явні проблеми у нашій економіці та державній діяльності.

Список використаних джерел:

1. Павленко І. І. Міжнародна торгівля та інвестиції. Навч. посіб. / І. І. Павленко, О. В. Варяниченко, Н. Ф. Навроцька. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 256 с.
2. Пластун О. Л. Міжнародні інвестиційні рейтинги як засіб усунення інформаційної асиметрії на макроекономічному рівні / О. Л. Пластун, О. В. Дудкін // Маркетинг і менеджмент інновацій / О. Л. Пластун, О. В. Дудкін. – С.: СумДУ, кафедра маркетингу та УІД, 2012.
3. Міжнародний інвестиційний менеджмент. Навч. Посіб. / І. Ю. Матюшенко. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 520 с.
4. Офіційний сайт «Всесвітнього економічного форуму» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.weforum.org/>.
5. Офіційний сайт «Американського дослідного центру «Фонд спадщини» (TheHeritageFoundation)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.heritage.org/>.

Науковий керівник: к. т. н., доцент З. М. Гадецька

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ СУТНОСТІ ПРИБУТКУ

Л. О. Кармишева, С. В. Філяр

ЧФ ПВНЗ «Європейський університет», м. Черкаси

Проблеми походження прибутку, його сутності завжди займали одне з головних місць в економічній науці на протязі її розвитку. Вчені різних часів багато уваги приділяли питанням, пов'язаним з даною економічною категорією.

Питання визначення прибутку хвилювало ще купців середньовіччя. Так, Бенедетто Котрулі в роботі «Про купецьку бухгалтерію» (1458 р.) писав: «Грунтовне знання правильної бухгалтерії вчить укладати угоди, торгувати і отримувати прибуток» [1]. Сам прибуток розглядався як загальна форма доходу на капітал.

Лука Пачолі у «Трактаті про рахунки і записи» (1494 р.) вперше запропонував виділити рахунок прибутків та збитків у тогочасному рахівництві, але не надав йому самостійної функції: «відкриття цих рахунків необхідне для будь-якого торговельного підприємства, щоб мати завжди знання про свій капітал і згодом, при виведенні залишків, дізнатись, який прибуток від діла» [3, с. 132]. Він розглядав прибуток як умову існування купця, а не засіб збагачення: «Мета кожного купця полягає в отриманні законного і відповідного прибутку як джерела свого існування» [3, с. 136].

Пізніше, у 1610 р. Дж. А. Малкетті довів зв'язок рахунку прибутків та збитків з рахунком капіталу, а у 1817 р. І. С. Юне вперше відобразив кінцеві результати на окремому рахунку реалізації [3]. Представник французької школи обліку Б.Ф. Бареш пропонував кінцевий результат відображати на одному з трьох рахунків збитків та прибутків, капіталу, заключного балансу.

Починаючи з середини ХІХ ст., у результаті наукових дебатів навколо поняття доходу, його перестали розглядати як суму грошей у банку. Англійський вчений Ернст Купер розглядав прибуток як «зміну в чистій вартості активів і зобов'язань, як приріст активу; інакше кажучи, капітал припускає оцінку багатства, а поняття прибуток і збиток – збільшення та зменшення багатства» [5].

Е. Шмаленбах (1873-1955) писав, що «собівартість і прибуток завжди умовні, їх розмір залежить і від бухгалтерської методології. Причинами відносного характеру суми прибутку є:

- умовність способів нарахувань амортизації;
- потреба розраховувати вплив інфляції;
- необхідність визначення прибутку за асортиментом продукції, а не по підприємству в цілому» [5].